

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

Januar

1977

Ægir

Foto: Per Salling (S 1973)

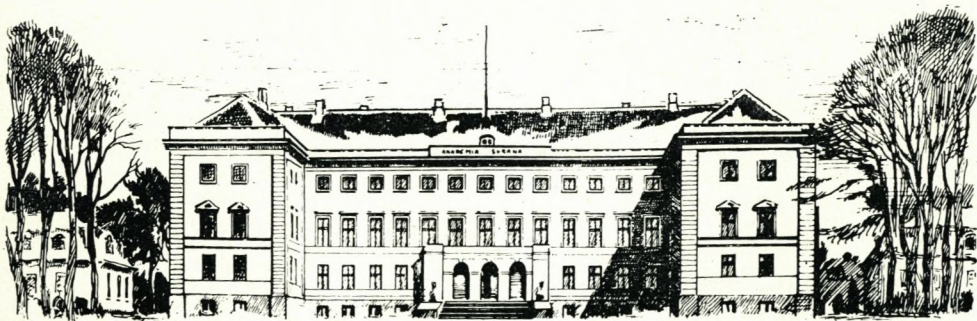
UNI SOL

København: Rådhuspladsen 2, 1550 Kbh. V. Tlf. (01) 13 10 44

Århus: Bispetorv, 8000 Århus C. Tlf. (06) 12 31 00

Aalborg: Jernbanegade 10, 9000 Aalborg. Tlf. (08) 13 70 33

Odense: Kongensgade 69 B, 5000 Odense. Tlf. (09) 11 25 72

Chr. Tom Petersen
Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORANER-BLADET

JANUAR 1977

62. ÅRGANG

NUMMER 1

Festtale ved årsfesten

Mine damer og herrer – det skal ikke være nogen hemmelighed – at jeg var noget overrasket, da man ringede til mig fra Soransk Samfund for at spørge, om jeg kunne holde festtalen ved årsfesten.

Jeg troede, at en eller anden ville lave grin med mig, derfor bad jeg om en skriftlig bekræftelse. Taarnhøj må undskylde min mistro, men gennem årene har jeg været udsat for lidt af hvert. Det forandrer dog ikke den kendsgerning, at jeg er stolt over at være blevet opfordret til at stå her i dag.

Det er i år 40 år siden, jeg forlod dette sted for at træde ud i livet. Der er sket utroligt meget siden dengang, og det er fristende at sammenligne vilkårene for os den gang med vilkårene for de unge af i dag – at sammenligne problemerne fra den gang med problemerne i dag.

Der er ingen tvivl om, at I unge ved mere om den omliggende verden, end vi vidste den gang, takket være den bedre kommunikation gennem radio, fjernsyn og aviser. Nyhederne fra omverdenen kom noget langsommere ind for 40 år siden. Spørgsmålet er så, om de måske ikke var lidt ærligere. Vor store nabo mod syd havde endnu ikke rigtig fået eksporteret sin menings-påvirkningsteknik, som de kaldte propaganda. En teknik, som desværre blev så udbredt siden og videreudviklet som et frygteligt redskab, overfor hvilket man synes ret så hjælpeløs – især hvis man er ung og uerfaren.

Det er mit indtryk, at man i dag bevidst fra forskellig side søger at manipulere med de nye generationer helt fra det allertidligste tidspunkt, hvor de er modtagelige for påvirkning. Det er muligt, jeg tager fejl, men et par gan-

ge har jeg lyttet til børneudsendelser og skole-radio og studset over måden, man har grebet sagen an på, det forekom så groft ensrettet, at adskillige propagandaministre i totalitære stater ville have nikket anerkendende. Jeg ventede en skarp reaktion i dagspressen i dagene efter, men der kom ingen. En enkelt politiker har protesteret, men han blev hurtigt latterliggjort af kredse, der sympatiserede med de ensrettede.

Hvordan vi har ladet tingene udvikle sig sådan, ved jeg ikke, men jeg har en fornemmelse af, at svaret vil være ret så forstemmende, idet vi vel har været uvidende, ligeglade og egoistiske og derfor ikke opdaget denne tendens i tide, eller hvis vi har opdaget den været for dovne til at gøre noget ved det.

For at illustrere tiden fra den gang og til nu, er det lettere for mig at fortælle lidt om, hvordan det gik mig fra den gang til nu – i meget korte træk – at fortælle om hele min brogede løbebane ville tage adskillige timer eller dage, og desuden har jeg tænkt senere at skrive en bog om min vej gennem livet, uden at det her må opfattes som forhåndsreklame. Jeg vil ikke nedfælde mine oplevelser i bogform, før jeg er pensioneret fra mit firma.

(Ved introduktionen havde Palle Taarnhøj faktisk beskrevet det meste af det, jeg ville sige om mit levnedsløb, og da jeg ikke kan huske, hvor meget jeg af den grund udelod, er jeg nødt til at bringe talens manuskript i sin hele udstrækning).

For 40 år siden forlod jeg som sagt skolen her, nogenlunde fri for at være så åbenlyst manipuleret med, som det synes at være til-

fældet i dag, det vil sige med undtagelse af religion, men den har jo også haft næsten 2000 år til at udvikle sine metoder. Nu må I endelig ikke misforstå mig, jeg er ikke atheist, men jeg er måske heller ikke så retroende, som jeg burde være.

Tiderne var nogenlunde som i dag, de økonomiske udsigter ikke særligt lovende, men jeg var ung og havde en ukuelig optimisme og gå-på-mod, som jeg vil håbe, I unge, der har forladt skolen i år, også har.

Jeg syntes, det var pragtfuldt at stå på tærsklen til det praktiske liv, færdig med skolegang og så videre. Jeg blev klogere; jeg har gået i skole næsten konstant i disse 40 år, hvert halve år skal jeg den dag i dag aflægge skriftlig, mundtlig og praktisk prøve på mine færdigheder indenfor et fag, som vel nok er et af dem, der er i mest rivende udvikling, og hvor ny teknik og nye metoder ustandselig væltes ned over os, så man knapt kan nå at absorbere en ting, før den næste er der.

Så sent som i går fik jeg en skrivelse, der gjorde mig opmærksom på, at det questionnaire, som jeg i øjeblikket har slidt med, og som jeg skal op til eksamen i om ca. 6 uger, er ugyldigt, og at et nyt vil fremkomme om nogle dage. Et questionnaire, der i 180 spørgsmål omhandler alt fra vægt- og balanceberegninger til elektronik, navigation, hydrauliske installationer til psykologisk optræden overfor terrorister og så videre.

Nå, men alt dette påvirkede mig ikke den gang af den simple grund, at jeg ikke kunne se ind i fremtiden. Jeg tog ud at sejle, og det må jeg lige give en forklaring på: Det var ikke mit mål at blive søkaptajn, men mit mål var at blive flyver, og for at blive flyver var kravene den gang, at man skulle have matematisk studentereksamen, styrmandseksamen eller sø-officerseksamen for at blive antaget som elev i marinens flyvevæsen, desuden skulle man være fyldt 25 år.

Jeg var ikke matematisk student, jeg havde bestået min realeksamen og stod med et afgangsbrev i hånden, hvor rektor Raaschou-Nielsen havde skrevet, at jeg var en brav dreng, hvad han nu end mente med det.

Min mor, som for resten stadig bor ude ved Bromme Lillesø i det lille gule hus, der er kendt af næsten alle soranere, var rædselsslagen ved tanken om, at jeg ville være flyver, så hellere blive sømand.

Jeg sagde ikke noget, det passede jo fortrinligt ind i min plan. Brikkerne i min fremtids puslespil var ved at falde på plads, og jeg mente i min fantasi at kunne forudse, hvilket billede, der ville tone frem, men det, der senere skete, var, at der dukkede et billede op, som nok i hovedsagen var det, jeg havde tænkt mig, men som alligevel var totalt anderledes. Jeg havde ikke taget højde for den katastrofe, der væltede ind over Europa. Jeg havde ikke taget højde for den rivende teknologiske udvikling, der skulle blive følgen af denne krig. Jeg havde ikke drømt om selv at blive viklet ind i den, og hvis nogen havde fortalt mig, at jeg skulle få den oplevelse at føre et luft-

fartøj, der vejer 161 tons over oceaner og kontinenter, så ville jeg ikke kunne begribe det. Hvis nogen havde fortalt mig, at jeg skulle få den oplevelse at være med til at introducere jettflyvning med passagerer, være med til at åbne nye ruter, være stationeret i Bangkok i næsten 2 år for at introducere jettflyvning der og lære thailænderne at flyve jet på ruter som Djakarta til Tokio via Singapore, Kaula Lumpur, Bangkok, Hongkong, Taipei og Osaka. Eller Bangkok, Rangoon, Calcutta og Bangkok, Hongkong til Manilla, ja, så havde jeg måtte antage det for at være science fiction fantasi.

I må undskylde mig, det er ikke helt relevant, men jeg kan ikke dy mig for lidt statistik, der kan belyse udviklingen. På den tid befordrede jeg i Østen 21.056 passagerer og gennemfløj en totalstrækning på 327.547 sømil eller 606.617,04 km. I kan forstå mig, når jeg konstaterer, at jeg for 40 år siden nok havde en fremtidsvision, men ikke havde fantasi nok til at forestille mig, at virkeligheden ville komme til at se ud, som den gjorde.

Så havde jeg slet ikke tænkt mig rumflyvninger, det er nu ikke helt rigtigt, det havde jeg godt nok, men jeg havde ikke tænkt mig, at de ville komme så tidligt, som de gjorde.

Hvor verden lå og ventede på mig for 40 år siden, ligger desuden rummet og venter på jer unge af i dag, der ligger ubegrænsede udfordringer, der er sandelig nok at tage fat på.

Så stod jeg da en dag der på skoleskibet Danmarks dæk, vi lå på det tidspunkt i Newcastle on Tyne, en mængde honoratiories med The Lord Mayor of Newcastle on Tyne skulle komme ombord, førstestyrmændene spurgte, om der var en, der kunne tale engelsk. – Jeg sprang straks frem og meddelte, at jeg kunne tale engelsk, idet jeg havde gået på Sorø Akademi's Skole. – Jeg så i ånden, hvordan jeg skulle gå rundt og være translator mellem kaptajnen og the right honourable – eller hvordan man nu titulerer en Lord Mayor of Newcastle on Tyne.

»Jaså – du har lært at tale engelsk på Sorø Akademi, jamen det er jo strålende, så kan du jo tage en pøs og en svaber og gå forud og rense toiletterne«.

Styrmanden smilte ikke engang, da han sagde det, og jeg er sikker på, at det var en fuldt bevidst handling fra hans side for at dukke mig lidt for mit eget bedste. Altså lidt ydmyghed og beskedenhed skader ikke nu og da.

Man må have et mål med sin fremtid, jeg mener, man må sætte alt ind på at nå dette mål. I mit tilfælde skred det da også planmæssigt fremad. To skoleskibe »Georg Stage« og »Danmark« begge med hård skolegang og eksamener, derefter styrmandsaspirent i Østasiatisk Kompagni, hvor jeg sejlede med det fartøj, der engang var Skandinaviens hurtigste og største – »M/S Kina« af København. Det var en nogenlunde lykkelig og sorgløs tilværelse, hele tiden nye lande, nye folkeslag, hele tiden en udvidelse af horisonten – men så

pludselig lå man på floden Wang Poo i Kina med japanske granater hvinende henover hovedet, for første gang vidne til den gru, en krig er.

Jeg oplevede, hvorledes japanerne tvang kineserne til at kravle på knæene forbi vagtposterne på broerne i Shanghai, der skulle ikke herske den mindste tvivl om, hvem der var sejrherre, og hvem der var besejret.

I Europa gik det også galt, vi var på vej fra Østen og hjem og blev ustandseligt standset af enten franske eller engelske krigsskibe, der ville undersøge os for kontrabande. Kri-gen havde allerede kostet adskillige danske søfolk livet ved minesprængninger og torpederinger. Vi gjorde en pligtrejse for den danske stat til Argentina for at skaffe korn hjem til beredskabslagre. Så overfaldt tyskerne landet, og vi tog ØK's »Kina« fra Odense havn og sejlede den uden større sindsoprivelsler til Orkneyøerne, hvor englænderne omgående tog den som pris. En handling, der oprørte os temmelig meget, da vi selv frivilligt var kommet med skibet. – Det er altsammen historie nu, men ad lange snørklede omveje kom jeg til Kanada og sluttede mig til de norske luftstyrker. – Kri-gen havde betydet en genvej til mit mål, men en genvej, jeg helst ville have undværet. Af 42 kammerater på en skole ude på den kanadensiske prærie er jeg den eneste overlevende, men jeg fik mit certifikat i en alder af 21 år – 4 år før jeg fik kørekort til bil. Jeg måtte betale for certifikatet med 183 kamphandlinger, hvor jeg kun har talt dem med, hvor man skød på mig med – som englænderne så pragtfuldt udtrykker det – »The intention of causing me bodily harm«.

Se, det var altså også en måde at nå sit mål på, men den kan ikke anbefales som risikofri.

I 1945 kom jeg tilbage fra krigen og oplevede, at man her i landet lavede love med tilbagevirkende kraft, love, der medførte dødsstraf. Jeg spekulerede på, hvad hele krigen i grunden havde drejet sig om. Ligegyldigt hvor meget disse forrædere fortjente at blive ekspederet over i den anden verden, så mener jeg ikke, man kan begå en sådan uhyrlighed, som at lave love om dødsstraf med tilbagevirkende kraft, det krænkede min retsbevidsthed, så havde det været bedre med de lange knives nat.

Kri-gen satte enormt skub i den teknologiske udvikling, næsten hver dag bød på nye opfindelser, ting, som I, der er unge i dag, betragter med den største selvfølgelighed, var vi dybt imponeret over, og er det faktisk den dag i dag.

Nu var det måske lidt nemmere at imponere mig, jeg kan nemlig endnu huske, da vi fik indlagt elbelysning i skovfugedboligen i Bromme, nu kan man bare sidde med en dims i hånden og fjernstyre sit TV-apparat, man behøver ikke engang rejse sig fra stolen for at skifte program.

Jeg kan ikke være uimponeret, når en lille elektronisk kasse føler de mindste forandringer i acceleration og deceleration på mit fly og derefter ikke alene databehandler disse,

men viser dem med lysende tal omsat til informationer vedrørende hastighed, afdrift, position, vindretning, vindhastighed med mere, men også styrer flyet direkte med impulser til autopiloten. Jeg har oplevet, at to computere ombord i flyet er kommet i vild diskussion, så jeg har måttet koble den ene ud og lade den anden overtage styringen.

Hvorfor rejse til Månen?, hvorfor sende rumfartøjer ud til planeterne? ja, hvorfor?. Man kan da ikke påstå, det er unyttigt, alene de apparater, vi har til rådighed indenfor flyvning i dag, ville ikke havde været til uden rumprogrammerne, og de har sparet masser af penge. Man kan i dag ved hjælp af opsendte satellitter forudsige, hvor orkaner og så videre vil optræde, og i tide få advaret folk, så man dér atter kan redde menneskeliv og værdier. Man kan fra rummet kortlægge vor klode og beregne dens ressourcer på en hel anden måde end tidligere, tænk på opfindelsen af lommeregner, og hvad det allerede har sparet os af tid og besvær; i dag er lommeregner vel en uundværlig del af vor tilværelse.

Nå, helt kritikløs overfor teknikkens fremskridt må man heller ikke være. En nedslående ting er, at militære kredse koldt og roligt taler om begreb som »Overkill«, der jo må betyde, at man har midler til ikke alene at udrydde alt levende på planeten, men mere til.

Det er den ene side af sagen, at teknikken kan anvendes til at udrydde os selv på denne planet, men teknikken har også skabt problemer som affald fra atomkraftværker, problemer som ingen af os kan lukke øjnene for, I unge mindre end os andre, I skal nemlig leve med dem hele jeres tilværelse, medens vi andre kun har dem resten af vor tilværelse. Selve affaldets giftighed, dets radioaktive farlighed bekymrer mig ikke så meget, det må kunne løses af videnskabsmænd og teknikere i fællesskab, det, der i øjeblikket bekymrer mig mere er, at der er forsvundet temmelig meget radioaktivt affald rundt om i verden og i forkerte hænder kan det være en uhyrlig trussel imod os, enten ved at kriminelle typer eller internationale politiske terrorister kan anvende en sådan hjemmelavet bombe som afpresningsmiddel. Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at sådanne desperados ikke ville tøve et øjeblik med at anvende sådanne våben, hvor modbydeligt og afskyeligt, det end vil forekomme den vestlige verden.

Vi må have energi i vor del af verden, men vi må se i øjnene, at det frådseri med kraft, vi hidtil har tolereret, må komme til at ende, simpelthen fordi vi løber tør for råmateriale. Selv atomkraftværker kan få forsyningsvanskeligheder. Så er der kun alternative kraftkilder tilbage såsom vind, jordvarme og så videre, indtil man opfinder noget andet.

Det vil blive en kolossal omvæltning for vore vestlige samfund, der må en komplet nytænkning til. Jeg sad en aften og kiggede på en vindmølle, vinden var ved at løje af, og til sidst gik den helt i stå. Hvad ville man nu have gjort, hvis vinden var den eneste kraftkilde, man havde? – Radio og fjernsyn

måtte beklage, at alle programmer indtil videre måtte aflyses på grund af svigtende vind, efter at et højtryk var trængt ind over Danmark. Fabrikker, der var afhængige af kraft fra vind-elværker måtte give alle fri en uges tid, men hvad så, når der ingen vind er, skinner solen som regel, og dér måtte også kunne hentes noget. Hovedsagen er, at vi måtte spare på kraft og så videre i de perioder, produktionen var dalende, og så bruge løs til andre tider, når der var nok.

I unge her og unge rundt om i verden ville ikke se noget mærkeligt heri, det ville nok være sværere for os andre forjagede og stressede, hvor alt skal køre efter en snor og efter en bestemt køreplan, der er i hvert fald nok at tænke over.

Der tales så meget om, at generationerne ikke forstår hinanden, jeg tror ikke, det er helt rigtigt at generalisere sådan, men der er uden tvivl nogle indenfor alle generationer, der ikke vil eller ikke kan forstå de andre – men det er der så sandelig også indenfor én generation alene. Det kniber i hvert fald gevaldigt for mig at tro på politikere af min egen generation. Nu er det selvfølgelig ikke let for dem at stå over for et fjernsynskamera, som viderebringer en dumhed i selv samme øjeblik, den bliver begået – hvor løgne afsløres på stedet, og falske løfter bliver stående prentet i tromme- og nethinder for senere at blive husket, når de afsløres for det, de er. Som en amerikansk præsident sagde engang: Man kan narre nogle mennesker noget af tiden, men ikke alle mennesker hele tiden. Med vor tids oplysning og øjeblikkelige nyhedsformidling er det blevet vanskeligere at narre selv nogle mennesker noget af tiden.

Med rette kritiserer ungdommen, at naturen bliver ødelagt, luften og vandet forurenede, og de vinder mere og mere gehør hos os andre. Her er nok at tage fat på. Jeg kan blive direkte deprimeret, når jeg flyver over det afrikanske kontinent og ser de store ar i urskoven, hvor man hårdt og brutalt har ryddet junglen bort for at lave plads til agerland. Et stykke tid lykkes det vel også at få afgrøde på disse arealer, men så tørrer vinden og den brændende tropiske sol i fællesskab jorden ud, og den ender som en gold, tør og sveden ørken, måske for altid. Da den store ørken mod nord samtidig trænger længere og længere mod syd hvert eneste år, ja, så ser det ikke godt ud, men prøv at forklare dette til et U-land, de mangler erfaring for, at det vil gå galt, og når det endeligt går galt, er det for sent.

Jeg kan godt forstå, hvis man i dag bliver forskrækket og modløs over de enorme problemer og udfordringer, et moderne samfund stiller til sine nye medlemmer, men jeg kan ikke acceptere, at man helt giver op – forfalder til narkotika og derefter går helt til bunds. Jeg indrømmer blankt, at jeg ikke ved, om vi har et problem af den art mellem studerende i dagens Danmark, men jeg har set det gang på gang i udlandet og især i et af de rigeste lande i verden, det er sørgeligt og må være et

produkt af velstandens mangel på kærlighed og overflod af egoisme hos dem, der skulle have vist forståelse for de unges problemer i tide.

En ting, der har undret mig i samme land, er den måde, alle protesterer mod uniformering og restriktioner, hvorefter de alle bærer en uniform af blue jeans og langt hår. Det sidste er der ikke noget galt med, det gjorde Tordenskjold også, der er forresten heller ikke noget galt med blue jeans, det undrer mig bare.

Tidens enorme krav har resulteret i periodiske flugtforsøg fra virkeligheden, folk tager til sommerhuse, hvor de klarer sig med kogegrej og så videre, der er udrangeret fra deres rigtige hjem, noget som manden i huset nok værdsætter lidt mere end husmoderen, eller man ligger og plasker rundt i en sejlbåd, som nok er den dyreste form at have det ubeekvent på.

Men det er ligesom ikke helt nok, vi er vist ikke så tilfredse, som vi var før vor velfærd. Vor velfærd, som nu viser sig at have en noget højere pris, end vi havde tænkt os, som betales med stress og utilfredshed.

Min generation troede faktisk, den gjorde det så godt, but somehow something went wrong. – I unge, ikke alene her, men overalt i den vestlige verden, hvor man har dette problem, har kritiseret os med rette, nu får I chancen at prøve at gøre noget ved det.

Nå, nu skal I have tak for, at I har hørt på mig og haft tålmodighed til at høre på nogle få af tidens problemer sammenlignet med dem fra 40 år siden, at jeg ikke kom med så mange eksempler fra den tid, skyldes måske, at der ikke var så mange, men måske også at tiden har lagt et glemselens slør hen over dem, man må desværre erkende, at man er kommet i den alder, hvor man ikke kan huske ansigter, men til gengæld glemmer navne.

Jeg tror, at I står godt rustet, med en åndelig ballast fra denne vor gamle skole med alle dens traditioner, til at møde de kommende vanskeligheder. Jeg kan se, at I føler noget for Sorø Akademi – ellers ville I ikke være mødt.

Jeg vil ønske jer alt godt i fremtiden, hvis jeg har vrøvlet lidt, må det tilskrives et fænomen kaldet jetlag. Jeg kom fra Chicago i går, min sjæl er stadig på vej og har ikke rigtigt indhentet mig endnu. Som sagt, jeg ønsker jer alt muligt godt på jeres vej fremover og håber ikke, at det ville gå jer værre end mig.

Kjeld Rønhof. (R 1936).

Soransk Samfunds Bladfond

Det er en glæde at meddele, at Bladfonden også i denne måned har modtaget en meget velkommen check, som er indsendt af Herluf Krog-Meyer (R 1909).

Vi håber naturligvis på flere bidrag og vil gerne pointere, at også små bidrag vil blive modtaget med glæde.

P. Taarnhøj.

Soranerfrokosten den 2. december 1976

Vi var mødt temmelig talstærkt op hos LORRY den 2. dec. 1976, måske fordi det var sidste-før-jul, måske i anledning af fader Holbergs tilstundende fødselsdag; det blev til 21 af årgange fra 1913 til 1975, deriblandt æres: Ellen Vibeke Jensen (S 1913), Kann Rasmussen (S 1922) og Clausen (S 1925). Tjeneren havde været synsk og dækket til ... 21!

Palle Taarnhøj (S 1938 og formand) bød velkommen, omtalte baronens fødselsdag næste dag og den festivas, de initiativrige jydsk arrangere i den anledning. Han beklagede, at der ingen indbudt taler var - det gik såmænd meget godt foruden.

Efter fortæring og megen gruppesnak tog Saxtorph (S 1940) ordet for at mindes nys afdøde lektor Th. Lind med nogle indtryk af den unge adjunkt i den første gymnasieklasse på Sorø i 1937. Formanden bad os derefter rejse os og mindes lektor Lind.

Kann Rasmussen fortalte derefter om Holbergs forskellige donationer, ikke blot den store til Akademiet, men også brudeudstyerslegatet og stiftelsen på Tersløsegård med bolig for en »skickelig Enke«. Som så mange af den slags stiftelser havde den flere gange været i svære økonomiske vanskeligheder; i begyndelsen af dette århundrede var Soransk Samfund trådt til med råd og dåd; senere havde det været forskellige offentlige og private fonds, der havde hjulpet; men nu måtte stiftelsens bestyrelse atter bede gamle soranere om hjælp. Den direkte anledning var, at man nu endelig havde fået brev på, at sådanne bidrag kan trækkes fra i skat! (indtil kr. 1.000,-).

Svend Clausen anbefalede medlemskab af Historisk Samfund for Sorø amt, foruden møder og ekskursioner får man også en årbog. I sidste nummer er en spændende artikel af John Erichsen (S 1966) om nogle tegninger og andet angående bygningen af Thura's Akademi. Disse tegninger er for nylig blevet fundet på Søkvæsthuset (altså marinens arkiv), hvordan de så er kommet dér; her får man bl. a. at vide, at Thura ikke byggede nyt fra nyt, men brugte den gamle klosterbygningens svære mure som kerne til sit elegante barokakademi. Nu er der jo kun de to professorboliger tilbage (Ingemanns og Molbechs), men

Clausen følte sig overbevist om, at Holberg havde været inspireret bl. a. af den smukke bygning til at give sin store donation.

Formanden havde i uberettiget mistillid til vore talegaver medbragt nogle gamle årgange af Soranerbladet med nogle helt vidunderlige erindringsbilleder både fra 1840'erne og 60'erne. Det viste sig, at man dengang havde fælles udendørs »apartements« (læs lokummer!), og at man blev vasket om lørdagen på sygehuset, på grund af manglende kapacitet blev det dog kun til hver 5. lørdag! det kan ikke undre, at der også var en tydelig erindring om hørm på sovesalen (»endnu er ingen død af hørm!«). Først sent fik man den »moderne« varmbadeanstalt ... her var formanden ved at blive overdøvet af bemærkninger om rebstiger og »de 7 gyldne baderegler«. Tilsidst et stykke af Zoffmann om Møllen i Sorø Sø; da man mente, at de af munkene i middelalderen indførte måtte være uddøde, havde man i 1880'erne importeret og udsat en 40 stk., og af dem blev nogle fanget i 1897; en af dem befinder sig nu på muséet.

Dette kunne Ellen Vibeke Jensen bekræfte, da det var hendes fader, der havde taget initiativet til indkøb og udsætning, der foregik for enden af Søgade. Hvad angår sanitære forhold, så var de slet ikke til stede for pigerne de første år (citater: »nu går jeg ind på kirkegården!«), først lidt senere fik pigerne det lille rum for enden af rektorgangen.

Salling (S 1973) havde nogle fine farvefotos fra byen og haven, som han lod gå rundt, men nu opløste vi os i livlig og højroret tale hele bordet rundt. Det er jo dette spontane kammeratlige samvær, der er det vigtigste. Vi var en del, der fortsatte med at være spontane på »Pretoria« lige til kl. 17. Undervejs indfangedes Martin Jørgensen (S 1975), mens Starup (S 1967) og Karin Mortensen (S 1971) kom af sig selv.

Øvrige var: Krog-Meyer (S 1918), Høfler (R 1919), Raaschou-Nielsen (S 1920), fru Boserup, Carl Johan Jensen (R 1927), Stauning (R 1929), Nybroe (S 1931), Erik Christensen (S 1933), Ishøj (S 1934), Hasselbach (S 1941), Mitens (S 1941), Heede (R 1956), Bodil Wille Møller (S 1966), Fuglede (S 1974) og Grønne (S 1975).
N. Sx.

SORØ-AFTEN

Torsdag den 17. februar 1977 kl. 19,30 afholder Soransk Samfund sammenkomst med ledsagere i Akademiets festsal. Adjunkt Worm har lovet at vise film fra Sorø. Det drejer sig om forstudier til en planlagt film om Akademiet. Efter forevisningen vil der blive serveret smørrebrød med øl og kaffe for kr. 25,00 pr. persona, som betales ved mødet. De, der ønsker at deltage i smørrebrødet, bedes melde sig til formanden senest den 15. februar.

P. Taarnhøj.

Nyt fra bestyrelsen

Den 6. januar havde vi et såre vellykket bestyrelsesmøde. Alle var veloplagte. Formanden fuld af ideer. Kamman strengt økonomisk med blink i øjet. Clausen som sædvanlig talende. Kort sagt, der blev arbejdet og vedtaget følgende:

SORANERBLADET bliver fremtidigt trykt på Sorø Bogtrykkeri, hvilket giver en sådan besparelse, at der i 1977 vil komme 10 numre à 12 sider.

Kontingentet vil blive forhøjet med 5 kr. årligt, så vi nogenlunde tager højde for inflationen.

På girokortet til indsendelse af kontingent vil der blive en rubrik til gaver til SORANERBLADET – det venter vi os meget af.

Karin tilbød – uopfordret sic! – at ajourføre biografiene.

Forsøgsvis vil vi prøve at arrangere et par Soranerfrokoster på lørdage.

Vi glemte at fastsætte dato for generalforsamlingen, men det bliver i april.

m. p.

Portræt af en soraner

Den største del af de billeder, vi i dag kender af akademister fra det 2. ridderlige Akademi er manddomsportrætter, og det er derfor morsomt for en gangs skyld at kunne bringe et billede af en akademist, således som han så ud, da han 19 år gammel gik på Sorø Akademi. Billedet forestiller Christian Søltoft (1771–1825), som frekventerede Sorø i årene 1789–1792.

Det er en rødkridtstegning gjort af maleren Paul Ibsen, og billedet tilhører i dag et medlem af slægten Søltoft.

Christian Søltofts tipoldebørn er bl. a. de soranske brødre Poul, Carl og Fritz Lorenzen.

Erik Sanders (S 1941).

Gamle soranere

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har rund fødselsdag i februar 1977:

1. Salgsinspektør Kaj Aagesen (f. 1902), Frederiksborgvej 232, 2400 Kbhvn. NV.
1. Laurids Viggo Larsen (f. 1897), sidste adresse: Ved volden 4, 7400 Herning.
2. Kontorassistent Louise Munch-Knudsen (f. 1907), Jacob Dannefærdsvej 7, 1973 København V.
2. Tandlæge Tage Blume-Jensen (f. 1927), Nøjsomhedsgaard, Stårup, 4500 Nykøbing Sjælland.
2. Godsejer John Hagen Hellemann Olsen (f. 1927), Aagaard, 4281 Gørlev.
4. Bankdirektør Jørgen Ulrich Fanø (f. 1917), Jernbanegade 31, 4690 Haslev.
6. Sognepræst Carl Emil Skjerbek (f. 1907), Solvænget 5, 5572 Tommerup.
7. Vicedirektør Aage Høfler (f. 1902), Østerbrogade 39, 2100 København Ø.
8. Tekniker Sv. Erik Ingemann Glensdal (f. 1917), Solvej 11, 2750 Ballerup.
8. Restauratør Ole Melchior Nielsen (f. 1927), Vindebyskov, 4913 Horslunde.
11. Ingeniør Hans Preben Jessen (f. 1902), 139 Dean Drive, Tenaply, New Jersey, USA.
12. Arne Hartvig Fabricius (f. 1902), 3345 Burlington Avenue, Los Angeles, Californien, USA.
12. Kontorchef Knud Kristiansen (f. 1917), Kjærsvvej 60, 4220 Korsør.
12. Belysningsdirektør Ole Andreas Viuff (f. 1917), Rønnevej 13, 8700 Horsens.
15. Programdirektør Aksel Dahlerup (f. 1897), Holger Drachmanns Vej 7, 2800 Lyngby.
16. Radaringeniør Poul Martin (f. 1917), 108 West 87 Street, New York, NY 10024 USA.
16. Flemming Moerner (f. 1927), 20 Stirling Crescent, Durban North, Natal, South Africa.
18. Advokat Poul Bang-Bendz (f. 1917), Hotel des Iles, Essaouira, Marokko.
19. Civilingeniør Poul Chr. Kann (f. 1907), Krathuset, 2680 Solrød Strand.
21. Prokurist Kurt St. Schiøtt Hansen (f. 1927), Grønsvinget 42, 2730 Herlev.

23. Politiassessor Helge Lützen (f. 1917), Kongsvænget 1, Uggerhalne, 9310 Vodskov.
24. Godsejer Rolf V. de Neergaard (f. 1927), Gunderslevholm, 4160 Herlufmagle.
26. Forretningsfører Svend Hjorth (f. 1907), Glahns Allé 3, 2000 København F.
26. Kommitteret, cand. jur. Knud Gemzøe (f. 1892), Vitus Berings Allé 24, 2930 Klampenborg.
27. Grosserer Chr. Friis (f. 1897), Skovshoved Terrasse 6, 2920 Charlottenlund.
27. Journalist Carl-Otto Johansen (f. 1917), J. E. Ohlsensgade 3, 2100 København Ø.
27. Bogtrykker Hans S. Sørensen (f. 1927), Svalevænget 2, Thurø, 5700 Svendborg.
28. Læge Bengt Anders Lindeberg (f. 1927), Svanemøllevej 14 N., 2100 København Ø.
B. W. M.

eksempel, jeg kender, på, at en Soranerdrengs optagelse på skolen medførte, at hele familien kom på Sorø. H. A. Møllerup var klassekammerat bl. a. med A. Chr. Louw, H. H. Bruun, Svend Fischer og Johannes Pedersen, af hvilke de to sidstnævnte stadig lever. Efter at være blevet student i 1902, blev H. A. Møllerup cand. jur., og han var i en række år ekspeditionssekretær i Finansministeriet, men gik af med pension allerede i 1936.

Herman Møllerup holdt stadig forbindelsen med Sorø og med sine kammerater. Han var Soransk Samfunds revisor i en halv snes år, og han boede i en årrække på Tersløsegård, hvor han på værdig vis repræsenterede stedets ånd. Med stor kyndighed foretog han omvisninger på den gamle gård, hvis historie han kendte til bunds.

Med rørende trofasthed holdt H. A. Møllerup forbindelsen med gamle venner, og det er en stor kreds, som nu med vemod tænker på, at denne fine, gamle Soraner ikke mere lever.

Jonas Bruun (S 1929).

Dødsfald

Lektor ved Sorø Akademi, dr. phil.
ERIK THEODOR LIND
26. november 1908–30. november 1976

EINAR MEULENGRACHT (S 1905)
7. april 1887–26. november 1976

AGNER MØLLER (S 1910)
16. juli 1892–15. december 1976

SVEN NIELSEN (R 1918)
13. november 1901–31. december 1976

SVEND PEYTZ (R 1924)
30. april 1907–1. januar 1977

DORON BECHMANN NEUHAUS (S 1926)
26. september 1909–16. november 1976

IB VILHELM REINHARDT (S 1932)
6. februar 1914–2. september 1976

MOGENS POULSEN (S 1935)
18. juni 1916–3. december 1976

RASMUS GULSTAD RASMUSSEN (R 1941)
15. juni 1924–29. november 1976

HERMAN ANDREAS MOLLERUP (S 1902)
14. februar 1883–16. november 1976

En af de ældste gamle Soranere, Herman Andreas Møllerup, er afgået ved døden 93 år gl. H. A. Møllerups far var øjenlæge, og da sønnen i 1897 skulle i skole i Sorø, flyttede forældrene med, og familien boede så i det smukke hus »Villereden«, hvor komponisten Peter Heise i sin musikkæretid på Sorø boede med sin kone, Ville, f. Hage. Det er det eneste

Academy Shorts

Når Flommen fryser til og danner Sjællands største skøjtebane, er vinteren kommet til Sorø, men i år var det lige ved at mislykkes, fordi vandet ikke af sig selv kunne løbe fra Sorø Sø ud i Flommen. Det er kun takket være civilforsvaret, der i to dage midt i december pumpede vandet over i Flommen, at overrislingen lykkedes og så naturligvis, at vinteren har indfundet sig! Det har den til gengæld gjort så grundigt, at Flommen nok kunne bære, men samtidig blev den dækket af et tykt lag sne, som dannede en ru overflade, og så blev skøjteløb næsten umuligt. Soranerne fortvivlede dog ikke – i stedet kunne man lufte sine langrendski i skovene, hvad der ikke har været lejlighed til i mange år.

K. M.

Skolekomedien på Sorø Akademi var igen i år en komedie af Holberg, nemlig »Mas-

carade«, som opførtes den 10. og 11. december 1976. Eleverne i 2. g. plejer selv at sætte skolekomedien op og klare instruktion og dekorationer, men denne gang tog lektor G. Goeskjær og adjunkt Vibeke Linnemann-Schmidt sig af instruktionen, og fru rektor Østergaard stod for sminkningen. Alt ialt blev det en vellykket skolekomedie. Mellem 1. og 2. akt havde aktørerne selv indlagt en nydelig menuet.

K. M.

S v a n e d ø d e n. På grund af vinteren har Sorø Sø været skueplads for et drama i dyreverdenen. Kort før jul blev tre svaneunger fundet fastfrosset i isen. Den ene blev taget i land af to drenge fra 1. g., den blev sat i pleje hos haveformand Hans Schwarzbach i Gartnergårdens drivhus, men døde senere. To af havens folk opdagede de to andre og fik dem hugget løs af isen. Den ene kom i pleje i drivhuset, men den anden forsvandt. En efterlysning i Sjællands Tidende gav resultat. Selveste julcaftensdag var svaneungen landet i haven hos en familie i Slaglille. Schwarzbach drog straks til Slaglille og bragte svaneungen til drivhuset, hvor gensynsglæden mellem de to uheldige svaner var stor, de slyngede hals og så meget lykkelige ud.

K. M.

Memo

Soraner-frokost den første torsdag i hver måned (klokken 12/15 den 3. februar, 3. marts) celebreres som sædvanligt hos Lorry, Allégade 7-9, 2000 København F., tlf. (01) 34 33 33. Tilmeldelse pr. telefon er ikke nødvendig.

Nachspiel' et udfolder sig sædvanligvis (fra omkring 14-tiden) hos Prætoriana, Henrik Steffens Vej 2, 1866 København V, hvor soranere, der er forhindret i at komme til frokost, er velkomne.

Sorø-aften i Akademiets festsal den 17. februar kl. 19.30. Adjunkt Worm viser film.

Indholdsfortegnelse til 1975 - der var planlagt udsendt med et normalt september-nummer 1976 - bringes i februar-nummeret. Indholdsfortegnelsen til 1976 bringes i marts-nummeret.

Tekst til illustrationer i nr. 9, 1976, side 99: Formanden Palle Taarnhøj taler. Ellen Vibeke Jensen t. v. Side 103: fra venstre: Palle Taarnhøj, Karin Mortensen, Svend Clausen, Tove Døbel Andersen, Svend Kamman, Kjeld Røn-hof.

Trykfejl: Under frokosttalere er Niels Dreyer fejlagtigt anført som (S 1954), han skal være (S 1955).

Chr. Faber-Rod (S 1962) vil fortælle om indtryk fra et flerårigt ophold i Moskva ved frokosten den 3. marts. Mød talrigt frem - det bliver spændende!

MEDLEMSKONTINGENTET

er for 1977 fastsat til kr. 60,00; for juniormedlemmer (fra og med årgang 1970) - samt for medlemmer, fyldt 67 år - dog kun 30,00. Medlemmer, som aftjener deres værnepligt, er kontingentfri et år, når meddelelse gives til:

SORANSK SAMFUND: Kassereren

Civilingeniør S. Kamman
Tobaksvejen 10
2860 Søborg
(01) 69 11 44
Postgiro 1710

BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Sverige, Finland og på Island fremsendes fortrykte girokort. Medlemmer, bosat i det øvrige udland, bedes tilsende os en check lydende på danske kroner (det koster Samfundet d.kr. 5,00 at indløse en check i fremmed valuta). Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde uden yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

ADRESSEFORANDRINGER

meddeles til kassereren!

HENVENDELSER vedrørende:

SORANSK SAMFUND stiles til:

Overlæge Palle Taarnhøj
(Soransk Samfunds formand)
Københavns Amts Sygehus
2600 Glostrup
(02) 96 43 33, lokal 476

LEGATANSØGNINGER stiles til:

SORANSK SAMFUND

Direktør, cand. jur. Svend Clausen
(Soransk Samfunds næstformand)
Amaliegade 21 A, 1.
1256 København K
(01) 13 51 05, (03) 19 12 35

SORANERBLADET: Redaktion

Paul Rantzau
Lille Odinshøj 1-234
3140 Alsgårde
(03) 10 80 53

SORANERBLADET: Administration

Statsautoriseret revisor
(Soransk Samfunds revisor)
E. Lüders-Thomsen
Frederiksgade 9, 2.
1265 København K
(01) 15 44 15

Sorø Bogtrykkeri A/S

Alleen 9
4180 Sorø
(03) 63 05 75

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug A/s

Pindstrup
8580 Ryomgård
Telefon (06) 39 61 00

SAAB AUTOBIANCHI

Salg-Service

Aut. SAAB forhandler
NIELS THIELE
Automobiler
STENLØSE
Tlf. (03) 17 00 72

Nyt tøj til bilen

ALTIKA

Autokonfektion
Ryesgade 23
2200 København N
(01) 39 64 41

Poul & Bent Henningsen
(1939)

THOR-VASK

NÆSTVED
TELEFON 72 25 50

Sorø Akademi
I. Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 35

Indhent tilbud på

Person- Last- og Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK

Hovedvej 4

Telefon (03) *43 41 22

4500 NYKØBING SJ.

Autogården

Telefon (03) *41 11 22

**SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ**

TELEFON (03) 63 00 27
POSTKONTO 6 00 71 63

Installatør
**B. Quirinus-
Jensen**
Sorø
(03) 63 05 14

Th. C. Jensen
skrædermester
Vedelsgade 14
SORØ
(03) 63 03 58

Hvorfor nøjes med en almindelig pilsner, når du kan få en Faxe Fad til samme pris.

JEG ER
UPASTEURISERET.

Samme mængde og styrke som
almindelig pilsner- og samme upasteuriserede
kvalitet som Faxe Fad på dåse.

FAXE
BRYGGERI

-leverandør til det danske folk.